

Vyčíňania krvavej grófký Báthoryčky mali zjavne okultný charakter

Matej Gavlák

30. septembra 2022 **✚ História**

Alžbeta Bátoriová patrí medzi najznámejších vrahov ľudských dejín a je tragédiou osudu, že najviac vyčíňala práve na našom území. A preto, že *de facto* patrí do našich vlastných dejín, o nej širšia verejnosť na Slovensku čo-to vie. Hoci sa ju rôzni podivíni (na čele s istým režisérom) snažili očistiť, tvrdiac čosi o výmysloch mníchov a nepravínikov, asi 300 priamych či nepriamych svedectiev o jej vraždách nedokáže zakryť nikto.

Alžbeta Bátoriová brutálnym a sadistickým spôsobom zavraždila zrejme nie menej ako 650 dievčat. Vraždy sa konali po celom Uhorskom kráľovstve, všade tam, kde mala svoje majetky. Na území dnešného Slovenska je najznámejší, samozrejme, Čachtický hrad.

Toto všetko o nej už vieme. To, čo sa však ohľadom Báthoryčky zvykne opomínať, je však fakt, že minimálne časť jej vražd mala zrejme okultný charakter.

Ilustračný obrázok, grófká Alžbeta Bátoriová

zdroj: antropohistoria.com

Rodina Adamsovcov

Báthoryčku treba zasadiť do doby, v ktorej žila. V jej časoch bývali okultné praktiky vo vyšších kruhoch pomerne bežné a týkali sa predovšetkým čarov a zaklínadiel majúcich zabezpečiť plodnosť ženám, ktoré nemohli počať dieťa. Niektorí páni so sadistickými sklonmi tiež zvykli biť až mučiť poddaných, ktorí sa niečím previnili. Alžbeta bývala svedkom podobných výjavov od svojho útleho detstva. Autorka Kimberly Craftová vo svojej knihe *Infamous Lady: the True Story of Countess Erzsébt Báthory* uvádza:

„Komentátori sa nazdávajú, že v týchto rokoch navštevovala Alžbeta svoju bisexuálnu tetu Kláru, od ktorej sa naučila čarodejníctvu, mučeniu a spôsobu ako milovať ženy.“

Neexistujú priame dôkazy, že sa Alžbeta so svojou príbuznou vôbec niekedy stretla. Možné to však v každom prípade bolo. Tak či onak, v rodine Bátoriovcov nebolo všetko s kostolným poriadkom dávno predtým, než

neslávna vrahyňa začala svoje vlastné vyčíňanie. Aj ďalšie zdroje spomínajú Kláru ako „na dvore známu lesbičku a čarodejnicu“ a pridávajú, že aj Alžbetin strýko mal povest’ „*alchymistu a uctievača diabla*“ . Ďalšia autorka, Leslie Carolová, v knihe *Royal Pains* o Bátoriovej píše:

„Alžbeta sa stala skúsenou v príprave rôznych drog a elixírov; a v manželovej neprítomnosti medzi jej rôznych hostí v domácnosti patrili samozvaní okultní majstri a veštcí, čarodejníci, čarodejnice, či alchymisti.“

Zdá sa, že to bola práve táto sorta ľudí, ktorá ešte stále mladú Alžbetu utvrdila – ak nie rovno priviedla – na jej hrozivú dráhu vrahyne a maniačky.

„Večne mladá“

Legendárne Báthoryčkine „krvavé kúpele“ nezodpovedajú skutočnosti. Z viac ako 300 svedkov pri veľkom vyšetrovacom procese ich nespomenul ani jeden a prvýkrát sa takýto výklad udalostí začal objavovať až dvesto rokov po jej smrti. Ako sa však hovorí, na každej legende je zrnko pravdy. Alžbeta Bátoriová skutočne mohla byť posadnutá svojou krásou a prepadávať zúfalstvám z prejavov postupného starnutia. Jedným z dôkazov posadnutosti jej mladým vzhľadom je aj viac-menej dokázaný fakt, že mala len jedno jediné svoje vyobrazenie, z ktorého však dávala postupom rokov robiť kópie – na obraze má 25 rokov.

To, čo Bátoriovej skutočne zlomilo väz, bol fakt, že sa napokon odhodlala vraždiť aj dievčatá zo šľachtických rodov. Z jej strany šlo o kardinálnu chybu. Podľa ťažko overiteľných legiend a povedačiek, ktoré sa o nej šírili, tak činila preto, lebo zistila, že krv šľachtickej má pre jej pokožku lepšie omladzovacie účinky ako krv obyčajných dievčat. Tieto legendy hovoria, že myšlienku, že „krv panien omladzuje“ predstavili Bátoriovej jej čarodejníci z lesov, ktorých „službám“ sa oddala. Autor Vladimír Liška vo svojej knihe *Upíři a vlkodlaci v českých zemích* uvádza:

„Aj povest’ o tom, že sa grófka kúpala v krvi svojich obetí má veľmi pochybný základ. Krv sa rýchlo zráža a podlieha skaze... To však neznamená, že by ku svojej „liečbe“ a omladzovacím kúram grófka Bátoriová ľudskú krv nepoužívala. Napríklad pri niektorých rituáloch čiernej mágie ju bolo treba, veď ľudskej krvi bola prikladaná zvláštna moc už v pohanskej dobe, o čom svedčia ľudské obety v mnohých pohanských národoch.“

Na inom mieste známy český historik píše:

„... Alžbeta (sa) mohla (krvou) potierať alebo ju používať do „omladzovacích“ kúpeľov z liečivých bylín a mlieka, kam bola čerstvá krv primiešavaná. Potom však už nešlo iba o vraždy zo sadi stických sklonov, ako sa traduje, ale motívy týchto strašných zločinov mali evidentne rituálny podtext! Hystéria, časté omdlievanie, chorobné výkyvy nálad – to všetko svedčí o tom, že čachtická pani mohla byť chorá nielen duševne, ale aj fyzicky. Jedným z významných motívov jej vražedných chutíok mohla byť snaha mať k dispozícii čerstvú ľudskú krv ako liečebný prostriedok.“¹

Liška čitateľa upozorňuje, že ide o jeho špekuláciu, keďže záznamy o niečom podobnom mlčia. Niektoré však Bátoriovú skutočne s okultizmom spájajú.

Čarodejnice na dvore

Vyššie uvedená autorka Craftová tvrdí, že Alžbeta Bátoriová verila v mágiu rovnakým spôsobom, ako verila v diplomaciu. Počas svojho života vyhľadávala lesné čarodejnice, ktorým potom dávala na svojich hradoch rôzne vysoké funkcie – na nemilosť jej pôvodného služobníctva. Niektorí členovia jej služobníctva potom tajne posielali listy miestnym protestantským pastorm (Bátoriová bola protestantka), v ktorých ich o týchto skutočnostiach informovali. Autorka pokračuje:

„Vieme, že bola čím ďalej, tým viac vzdialená od reality, viac a viac bola posadnutá svojím vekom... Keď ju politika a diplomacia sklamali, obracala sa k čiernej mágii.“

Mala to byť práve jedna z jej najznámejších služobníc, pôvodom lesná čarodejnica, Eržika Majorová, ktorá zúfalej Báthoryčke navrhla namáčať svoju tvár a pokožku v krvi panien. To, že sa Bátoriová orientovala výhradne na panny a nie na hocikaké dievčatá, dokladajú aj dobové písomnosti.

Eržiku Majorovú v roku 1611 upálili na hranici ako čarodejnicu. Upálené boli taktiež ďalšie dve jej služobnice, Dorota Sentéšová a Ilona Ió, čo podľa Vladimíra Lišku odkazuje na to, že i ony boli obvinené okrem iného z čarodejníctva. Za čarodejnicu bola tiež považovaná ďalšia jej služobná, Anna Darvulia, tá však zomrela skôr a Eržika Majorová ju vlastne nahradila.

Svoj záznam má Báthoryčka aj na oficiálnej stránke Guinnessovej knihy rekordov, ako najhoršia vrahyňa v dejinách. Webová stránka o nej uvádza:

„Najhoršou vrahyňou a najhorším vrahom vôbec v západnom svete bola Alžbeta Bátoriová, ktorá praktizovala vampirizmus na dievčatách a mladých ženách. Mala zabiť viac ako 600 panien, aby pila ich krv a kúpala sa v nej, údajne aby si zachovala mladosť.“²

Za Báthoryčkinými činmi teda naozaj mohol byť okultizmus a snaha spomaľovať starnutie s pomocou čiernej mágie.

Šla aj po kráľovi

Neslávna čachtická pani však nepoužívala čarodejníctvo len v súvislosti s vraždami panien. Dochovalo sa svedectvo istého Istvána Vagyho, sluhu na Čachtickom hrade, ktorý vypovedal, že sa pomocou zaklínadiel a jedov pokúsila otráviť a zahubiť palatína Juraja Turza, ako aj samotného kráľa Mateja II. Kimberly Craftová k tomu uvádza:

„Podľa svedectiev pripravili Majorová a Pani (Bátoriová) na štedrý deň ráno o 4. hodine zvláštny hnedý koláč zapletený ako praclík a do jeho stredu uložili oblátku podobnú hostii. V strede bolo vidieť obrázok osoby, voči ktorej malo by prekliatie privolané. Ako svedok István Vagy uviedol, Alžbeta sedela pred koláčom ešte pred príchodom mužov recitujúc zaklínadlá...“

Aj sám Báthoryčkin pomocník Ficko pred vyšetrovateľmi uviedol, že kráľovi, palatínovi a ďalším hosťom bolo po požití onoho zákusku zle a že dokonca oni sami upodozrievali Báthoryčku, že ich chcela otráviť. V. Liška:

„To bolo zlé. Ficzo tak obviňoval Alžbetu Báthoryovú z prípravy vraždy samotného uhorského panovníka Mateja, ktorý v decembri roku 1609 skutočne aj so svojím sprievodom navštívil Čachtice a zúčastnil sa hostiny, ktorú grófka na jeho počesť pripravila.“³

Všetci významní hostia utekali z grófkinho hradu najrýchlejšie ako vedeli a už pár dní po týchto udalostiach bola v Uhorskom parlamente prednesená žiadosť na jej vyšetrovanie. Táto udalosť sa stala tesne pred Báthoryčkiným pádom, kedy ju v jej sídle opäť raz navštívil palatín Turzo – tento krát však neohlásene. Ficko toho však na svoju pani vyzradil viac. Opäť Vladimír Liška:

„O tom, ako podľahla čachtická grófka kúzlom čiernej mágie a ako pokračovala deštrukcia jej psychiky, svedčia aj iné skutočnosti, ktoré pri vypočúvaniach trochu slabomyselného Ficzk a ďalších jej pomocníčok vyšli najavo. Ficzk napríklad potvrdil, že Alžbeta používala čarovné zrkadlo na vyvolávanie duchov, na urieknutie svojich nepriateľov a na ďalšie kúzla. Užívanie týchto magických zrkadiel Cirkev prísne zakazovala. Automaticky sa predpokladalo, že ich používatelia sú spojení s temnými silami.“⁴

Pán mačiek

Po dramatickom úteku kráľa Mateja II. a palatína (kráľovského správcu) Uhorska Juraja Turza z Čachtického hradu už Báthoryčka vedela, že je s ňou zle. Dochoval sa dokument, ktorý poslal protestantský pastor Ponikenusz svojmu známemu Eliášovi Lánimu a v ktorom pastor informuje o magických zaklínadlách, ktoré Bátoriová spolu s Eržíkou Majorovou vykonávali. Obe ženy vyšli za jasnej nočnej oblohy von spolu s pisárom. Pisár bol následne nútený zapísať slová zaklínadla.

V zaklínadle vyzýva Báthoryčka mraky, aby jej zoslali „pána mačiek“. Tomuto „pánovi mačiek“ (démonickej bytosti?) potom prikazuje, aby uškodil kráľovi Matejovi, palatínovi a ďalším osobám, aby tak „Alžbeta Bátoriová netrpela žiadny žiaľ“.⁵

Zapísané zaklínadlo sa stalo jedným z dôkazov proti Bátoriovej. A došlo aj k ďalším podobným svedectvám. Jedno z nich hovorí o „bezbožnej žene menom Torkoss žijúcej na míle od Sárváru“, ktorá dala grófke nasledujúcu radu

„Nájdí čiernu mačku, zabi ju bielou haluzou, zachyť krv a pomaž ňou svojich nepriateľov. Ak nie na telo, tak aspoň na ich šatstvo – a tvoji nepriatelia ti viac neublížia.“⁶

Takýchto priamych svedectiev je však na obrovskú škodu málo. Palatín Turzo dal príkaz v zrýchlených súdnych konaniach popraviť všetkých jej najbližších spolupracovníkov a väčšina svedectiev proti nej tak pochádza z druhej ruky. Turzovi s najväčšou pravdepodobnosťou šlo o záchranu majetkov Bátoriovcov, pretože inak by prepadli kráľovi Matejovi II. Habsburskému. Turzo bol k Bátoriovej v príbuzenskom vzťahu a dôležité bolo tiež vierovyznanie: kým Habsburg bol katolík, Turzo i Bátoriovci boli protestanti.

Aj príklad Alžbety Bátoriovej nám ukazuje, že na rôznych legendách o krvavých satanistických rituáloch –, ktoré neraz hovoria aj o vysoko postavených ľuďoch – môže byť niečo pravdy. Zrejme skutočne existujú ľudia, ktorí sú ochotní robiť aj takéto veci, aby tak dosiahli moc, slávu, či... krásu.

Zdroje:

Kimberly Craftová, *Infamous Lady: The True Story of Countess Erzsébt Báthory*.

Leslie Carolová, *Royal Pains*.

Vladimír Liška, *Upíři a vlkodlaci v českých zemích*.

Tori Telfer, *Lady Killers – Deadly Women Throughout History*.

1 <https://sladkalu.estranky.cz/clanky/cachticka-pani/temna-duse--cachticka-pani.html>

2 <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/most-prolific-female-murderer>

3 <https://sladkalu.estranky.cz/clanky/cachticka-pani/temna-duse--cachticka-pani.html>

4 Tamtiež.

5 CRAFT, K.: *Infamous Lady: the True Story of Countess Erzsébt Báthory*

6 Tamtiež.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/vycinania-krvavej-grofky-bathorycky-mali-zjavne-okultny-charakter/>